

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
«ДИЗАЙН»

Третього рівня вищої освіти
за спеціальністю 022 Дизайн
галузі знань 02 Культура і мистецтво
СВО: доктор філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради

 / Соболев О. В /
(протокол № 15 від «12» травня 2022 р.)

Освітня програма вводиться в дію

_____ 2022 р.

Харків 2022 р.

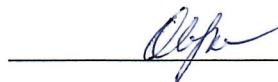
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

Проректор з НДР

В. В. Кутателадзе

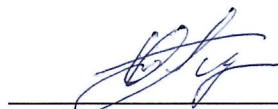
Кафедра дизайну

Завідувач кафедри

І. І. Єременко

Кафедра графічного дизайну

Завідувач кафедри

О. В. Ганоцька

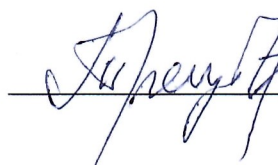
Кафедра мультимедійного дизайну

Завідувач кафедри

М. Л. Опалєв

Кафедра дизайн середовища

Завідувач кафедри

Н. С. Трегуб

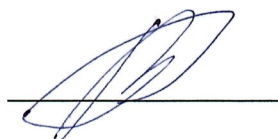
Кафедра дизайну тканин та одягу

Завідувач кафедри

В. О. Пасічник

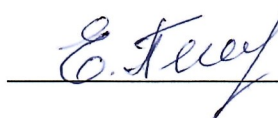
**Кафедра соціально-гуманітарних
дисциплін**

Завідувач кафедри

В. В. Тарасов

**Кафедра педагогіки та іноземної
і української філології**

Завідувач кафедри

О. І. Петухова

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Дизайн» третього рівня вищої освіти за спеціальністю 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і мистецтво (СВО: доктор філософії) року розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту» з урахуванням чинних Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (Постанова КМ № 347 від 10.05.2018, із змінами № 347 від 10.05.2018 № 180 від 03.03.2020) та оновлена відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і мистецтво для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України 31.12.2021, наказ № 1506.

Розроблено проектною групою у складі:

1. ІВАНЕНКО Тетяна Олександрівна — кандидат мистецтвознавства, доцент, *гарант* освітньо-наукової програми.
2. ДАНИЛЕНКО Віктор Якович — доктор мистецтвознавства, професор, академік НАМУ.
3. СБІТНЄВА Надія Федорівна — кандидат мистецтвознавства, професор.

Рецензії-відгуки стейкхолдерів:

1. РОМАНЕНКО Наталя Григорівна — доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри дизайну Черкаського державного технологічного університету.
2. СВІРКО Володимир Олександрович — кандидат психологічних наук, директор Українського науково-дослідного інституту дизайну та ергономіки.
3. ФОМЕНКО Оксана Олексіївна — доктор архітектури, професор, завідувач кафедри інноваційних технологій дизайну архітектурного середовища Харківського національного університету будівництва та архітектури.

Ця програма не може бути повністю чи частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Вченої ради Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

1. Профіль освітньо-наукової програми «Дизайн» зі спеціальності 022 «Дизайн»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківська державна академія дизайну і мистецтв
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії (PhD) з дизайну
Офіційна назва освітньої програми	Дизайн
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії з дизайну, 48 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень
Передумови	Повна вища освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	01.07.2027 (сертифікат про акредитацію ОНП «Дизайн» виданий 28.08.2021, № 2125)
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ksada.org/4aspirant.html
2 – Мета освітньої програми	
	<p>Формування фахових компетентностей, що скеровані на:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дослідження теоретичного дискурсу, історичного розвитку та сучасного стану художньо-проектної культури, наукових засад дизайн-процесу, методики створення дизайн-продукту; – запровадження набутих результатів у освітньо-наукову, соціальну, комунікативну та промислово-виробничу сфери життєдіяльності людини; – застосовувати набуті результати у викладацькій та дослідницькій діяльності
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань — 02 Культура і мистецтво, спеціальність — 022 Дизайн
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	<p>Напрями наукових досліджень зі спеціальності 022 Дизайн:</p> <ul style="list-style-type: none"> – теорія та історія дизайну — аспекти осмислення процесів становлення та розвитку матеріальної культури, взаємодії мистецтва і техніки; – методи і засоби створення властивостей об'єктів дизайну, що визначають їх естетичні, соціально-культурні, ергономічні, функціонально-експлуатаційні, маркетингові та екологічні характеристики; – синтез видів проектно-художньої діяльності в контексті формування гармонійного предметно-просторового середовища; – формоутворення об'єктів дизайну: стилістика, художньо-образні особливості, принципи оптимальних технологій їх створення;

	<ul style="list-style-type: none"> – стилістика та художньо-образні засоби дизайн-діяльності; – національні традиції матеріальної культури у контексті сучасних тенденцій проектно-художньої творчості; – екологічний дизайн як напрям проектування гармонійного предметного середовища з урахуванням вимог охорони довкілля та культури; – засоби візуальної комунікації, дизайн знакових систем і мультимедіа у соціокультурному просторі; – історико-мистецтвознавче підґрунтя сучасного дизайну; – проблеми дизайнерської освіти та підготовки кадрів у галузі дизайну; – організаційно-управлінські аспекти дизайнерської діяльності; – дизайн в контексті економіки символічного обміну; – дизайн як чинник формування креативного суспільства; – дизайн у формуванні інновацій; – дизайн як творча діяльність; – видове різноманіття дизайну: генеза, сучасний стан, тенденції розвитку
Особливості програми	Особливість програми пов'язана із системним, узагальнюючим баченням генези сучасних наукових досліджень. Вона націлена на пошук та формування нових методів наукового аналізу проблем дизайну; формування дослідницьких компетентностей, що передбачають інтерпретацію художньо-проектного процесу та його переосмислення; розуміння процесу створення дизайн-продукту як одного із пріоритетів у сучасному науковому просторі; пропонує здобувачеві значне розширення меж традиційної джерельної бази мистецтвознавчих досліджень, з орієнтацією на новітні форми та тенденції розвитку інноваційного проектування. Програма скеровує здобувача на пошук векторів розвитку науки в галузі дизайну в майбутньому, де окремою складовою є заохочення здобувачів до наукового прогнозування та моделювання нових форм дизайнерського аналізу.
4 – Придатність випускників	
до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Посади наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, інженерні посади у дослідницьких та проектних підрозділах підприємств, установ і організацій. Також підготовка доктора філософії передбачає можливість здійснення організаційно-управлінських функцій у галузі вищої освіти та науки відповідного профілю.
Подальше навчання	Можливість написання докторської дисертації
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Комплексне поєднання лекційних, семінарських та практичних занять; самонавчання (самостійна робота); авторські методики викладачів тощо. Під час навчання аспірантом здійснюється науково-дослідницька робота, пов'язана із написанням наукових статей, тез, підготовки доповідей та оформленням результатів дослідження у вигляді дисертації.
Оцінювання	Здобуття наукового ступеня доктора наук. Набуття додаткових компетентностей у системі освіти дорослих.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері дизайну, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 3. Здатність працювати в міжнародному контексті. 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері дизайну на

	основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні компетентності (СК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері дизайну та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з дизайну та суміжних галузей. 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері дизайну, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. 3. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень у сфері дизайну українською та іноземною мовами, розуміння іншомовних наукових текстів. 4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері дизайну та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації. 5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері дизайну, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку дизайну. 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.
7 – Програмні результати навчання	
Результати навчання (РН)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері дизайну і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з дизайну, отримання нових знань та здійснення інновацій. 2. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу та прикладних досліджень проблем дизайну, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів. 3. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. 4. Планувати і виконувати теоретичні дослідження у сфері дизайну та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію та дотриманням норм професійної та академічної етики. 5. Розуміти загальні принципи та методи дизайну, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері дизайну та у викладацькій практиці. 6. Використовувати сучасні програмні продукти для пошуку, обробки, аналізу, репрезентації наукової інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи. 7. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефхівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми дизайну державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях. 8. Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми дизайну з врахуванням соціальних, економічних та правових аспектів. 9. Складати пропозиції щодо міжнародного наукового співробітництва,

	а також щодо фінансування наукових досліджень у сфері дизайну. 10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері дизайну, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін. 11. Організовувати колективну наукову діяльність та керувати дослідницьким колективом.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Професорсько-викладацький склад відповідає кадровим вимогам чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти. Частка тих науково-педагогічних працівників, хто має науковий ступінь та/або вчене звання — 100%; частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора — 66,6 %
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Лекційні аудиторії із мультимедійним обладнанням. Навчально-наукові лабораторії (ХУДПРОМЛЮФТ), культурно - просвітницький центр «4-й Блок»), навчальні та творчі майстерні
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	На офіційному сайті ХДАДМ в розділі «Аспірантура» розміщено освітню програму, навчально-методичне забезпечення включно з силабусами освітніх компонент, а також всю необхідну інформацію для аспірантів та абітурієнтів. Бібліотечний ресурс: інформаційне та наочне забезпечення навчального процесу рідкісними виданнями; читальний зал підключено до мережі Інтернет.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	На основі угоди про співробітництво між ХДАДМ та Тбіліською державною художньою академією імені А. Кутателадзе (Сакартвело/Грузія)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Наявна можливість для фізичних осіб

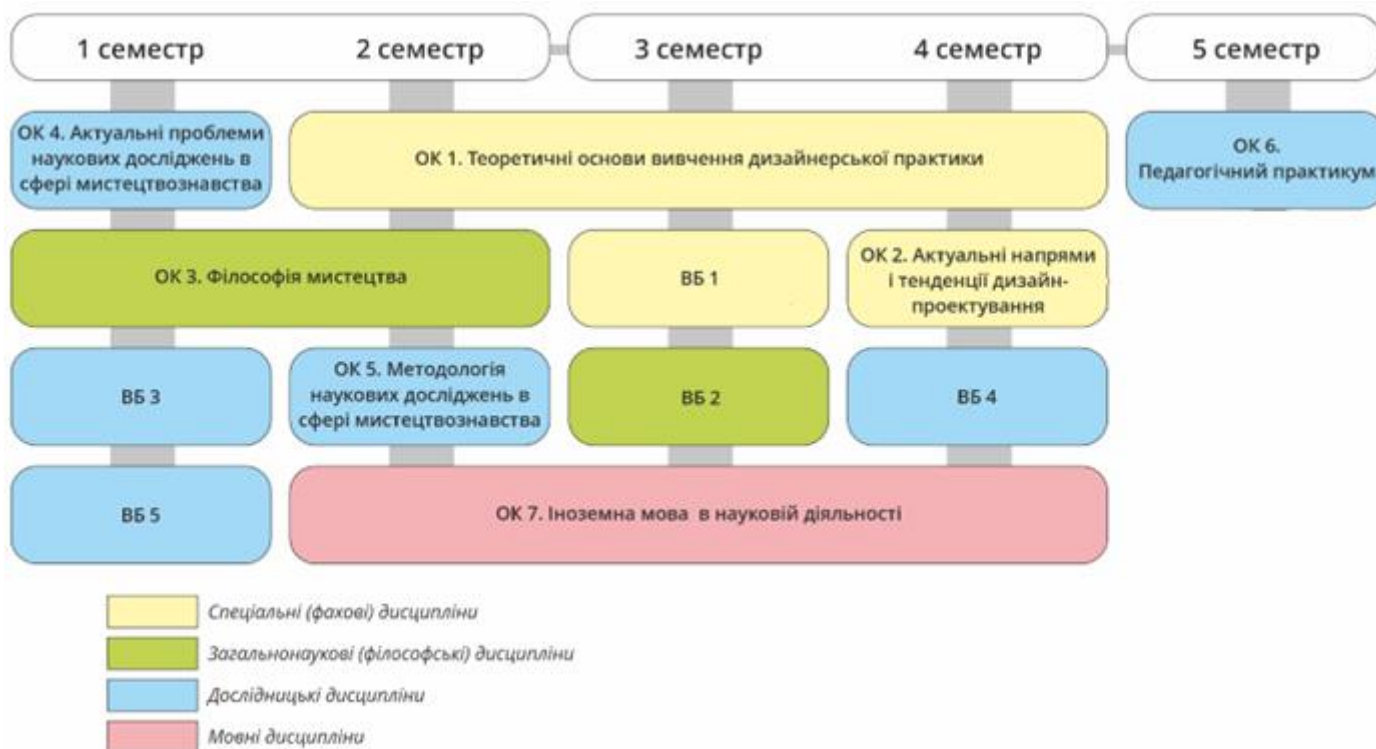
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
ОК 1	Теоретичні основи вивчення дизайнерської практики	6	іспит
ОК 2	Актуальні напрями і тенденції дизайн-проекування	4	диф.залик
ОК 3	Філософія мистецтва	5	іспит
ОК 4	Актуальні проблеми наукових досліджень в сфері мистецтвознавства	3	диф.залик
ОК 5	Методологія наукових досліджень в сфері мистецтвознавства	3	залик
ОК 6	Педагогічний практикум	3	залик
ОК 7	Іноземна мова в науковій діяльності	8	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент		32	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
<i>Спеціальні (фахові) дисципліни</i>			
<i>Вибірковий блок I</i>			
ВБ 1.1	Актуальні проблеми практики візуальних комунікацій	4	диф.залик

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
ВБ.1.2	Актуальні проблеми предметно-середовищного дизайну	4	диф.залик
ВБ.1.3	Естетичні проблеми дизайну	4	диф.залик
Загальнонаукові (філософські) дисципліни			
<i>Вибірковий блок 2</i>			
ВБ 2.1	Теорія і практика культурологічного моделювання	3	залик
ВБ 2.2	Мистецтво в контексті сучасного культурного процесу	3	залик
<i>Вибірковий блок 3</i>			
ВБ 3.1	Теорія і практика редагування наукового тексту	3	залик
ВБ 3.2	Культура наукової мови	3	залик
<i>Вибірковий блок 4</i>			
ВБ 4.1	Теорія і методика мистецької освіти	3	залик
ВБ 4.2	Моделювання педагогічної діяльності	3	залик
ВБ 4.3	Історія педагогіки	3	залик
<i>Вибірковий блок 5</i>			
ВБ 5.1	Управління науковими проектами	3	залик
ВБ 5.2	Організація наукової діяльності	3	залик
ВБ 5.3	Проектно-грантова діяльність	3	залик
Загальний обсяг вибірових компонент		16	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		48	

2.2. Структурно-логічна схема ОНП

2.3. Структура науково-дослідницької роботи аспіранта*

Науково-дослідницька підготовка доктора філософії	Навчально-теоретична підготовка доктора філософії
І рік	
<i>Перший семестр</i>	
1. Подання заявки на тему дисертаційного дослідження	1. Відвідування аудиторних занять

Науково-дослідницька підготовка доктора філософії	Навчально-теоретична підготовка доктора філософії
2. Затвердження теми дисертаційного дослідження 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Визначення актуальності предмету, об'єкту дослідження, обрання методів та формування структури дисертації 5. Звіт	2. Складання екзаменаційно-залікової сесії
<i>Другий семестр</i>	
1. Написання плану-проекту дисертації 2. Аналіз науково-теоретичних досліджень та фахової літератури 3. Збір матеріалу за темою дослідження 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 5. Звіт	1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії
II рік	
<i>Третій семестр</i>	
1. Аналіз інформаційних джерел та наукової літератури і написання першого розділу 2. Збір матеріалу за темою дослідження 3. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях 4. Звіт	1. Відвідування аудиторних занять 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії.
<i>Четвертий семестр</i>	
1. Завершення роботи над першим розділом. 2. Узагальнення методології дослідження. 3. Збір та аналіз матеріалу за темою дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 6. Звіт.	1. Відвідування аудиторних занять. 2. Складання екзаменаційно-залікової сесії.
III рік	
<i>П'ятий семестр</i>	
1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у закордонних фахових наукових виданнях, зокрема, що включені до міжнародних наукометричних баз цитування Scopus/WOS. 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт.	1. Проходження педагогічного практикуму. 2. Складання заліку з педагогічного практикуму.
<i>Шостий семестр</i>	
1. Робота над структурними розділами дисертаційного дослідження. 2. Робота над додатками дисертаційного дослідження. 3. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 4. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 5. Звіт.	
IV рік	
<i>Сьомий семестр</i>	
1. Завершення роботи над третім розділом та загальними висновками дисертаційного дослідження. 2. Оформлення результатів дослідження відповідно до сучасних вимог наукового середовища. 3. Робота над візуальним матеріалом дисертаційного дослідження. 4. Публікації у фахових виданнях, затвердженнях МОН України. 5. Обговорення дисертації на засіданнях кафедр. 6. Апробації результатів дослідження на наукових конференціях. 7. Розгляд роботи на розширеному засіданні випускової кафедри.	
<i>Восьмий семестр</i>	
1. Коригування тексту дисертації згідно з зауваженнями розширеного засідання випускової кафедри. 2. Отримання висновку від сертифікованої системи щодо відсутності фактів плагіату. 3. Отримання висновку наукового керівника.	

Науково-дослідницька підготовка доктора філософії	Навчально-теоретична підготовка доктора філософії
4. Подання заяви щодо отримання академічної довідки про виконання плану ОНП. 5. Подання заяви щодо проведення попередньої експертизи наукової роботи та надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. 6. Подання заяви до вченої ради ХДАДМ щодо рішення про утворення разової спеціалізованої ради	

* За погодженням із рішенням наукового керівника, структура науково-дослідницької роботи аспіранта може зазнати певних змін в залежності від індивідуальної траєкторії його підготовки.

4. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої-наукової програми «Дизайн» зі спеціальності 022 Дизайн проводиться у формі публічного захисту дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері дизайну або на її межі з іншими спеціальностями, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Дисертація має бути оприлюднена на офіційному сайті закладу вищої освіти.

Дисертація має відповідати вимогам, встановленим законодавством.

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 4.1	ВБ 4.2	ВБ 4.3	ВБ 5.1	ВБ 5.2	ВБ 5.3	
ЗК1	+			+	+	+									+	+	+	+	+	+	
ЗК2		+			+			+	+	+									+	+	+
ЗК3							+						+	+					+	+	+
ЗК4			+	+	+			+	+	+											
СК1	+	+		+	+			+	+	+	+	+									
СК2	+	+		+	+			+	+	+											
СК3							+						+	+							
СК4		+		+	+	+					+	+							+	+	+
СК5		+		+	+			+	+	+			+	+							
СК6						+									+	+	+				

6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам освітньо-наукової програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ВБ 1.1	ВБ 1.2	ВБ 1.3	ВБ 2.1	ВБ 2.2	ВБ 3.1	ВБ 3.2	ВБ 4.1	ВБ 4.2	ВБ 4.3	ВБ 5.1	ВБ 5.2	ВБ 5.3
РН 1	+	+	+	+	+			+	+	+										
РН 2	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+								
РН 3				+	+			+	+	+			+	+						
РН 4	+	+		+	+		+	+	+	+			+	+						
РН 5	+				+			+	+	+	+	+								
РН 6					+		+						+	+				+	+	+
РН 7				+			+						+	+				+	+	+
РН 8				+	+													+	+	+
РН 9	+			+			+											+	+	+
РН 10						+				+			+	+	+	+	+			
РН 11	+			+	+										+	+		+	+	+